

GOTOWOŚĆ SZKOLNA – informacja dla rodziców dzieci 5-, 6-letnich ... i nie tylko.

Dobry start w szkole jest niezwykle ważny dla rozwoju dziecka. Jeśli jest ono psychicznie i fizycznie gotowe do podjęcia nauki, to bez trudu i z radością opanuje podstawy edukacji – a to gwarantuje dobry start w przyszłość.

Czym jest gotowość szkolna?

Gotowość do nauki nie jest czymś, co dziecko osiąga automatycznie.

Decyduje o niej wiele czynników – nie tylko wrodzone możliwości dziecka, ale także (w bardzo dużej mierze) to, jakie doświadczenie zdobyło do tej pory dzięki pomocy dorosłych. Gotowość szkolna - to inaczej - stopień rozwoju dziecka niezbędny do podjęcia obowiązków związanych z rozpoczęciem nauki w szkole.

Od czego zależy gotowość szkolna?

Dobre przygotowanie do podjęcia nauki w szkole jest wynikiem oddziaływań między dzieckiem a środowiskiem rodzinnym i wychowaniem przedszkolnym.

Zależy ona od:

- ✓ wieku kalendarzowego dziecka,
- ✓ indywidualnego tempa rozwoju fizycznego i psychicznego,
- ✓ warunków i środowiska w jakim dorasta

Elementy składowe dojrzałości szkolnej.

Na dojrzałość szkolną sześciolatka składają się osiągnięcia rozwojowe w sferze: ruchowej, umysłowej, emocjonalno-motywacyjnej i społecznej. Dziecko gotowe do podjęcia nauki powinno przejawiać następujące zdolności i umiejętności:

I. Dojrzałość szkolna – rozwój fizyczny

- ✓ Rozwój ruchowy dziecka (tzw. duża motoryka) - koordynacja ruchów, utrzymywanie równowagi, zwinność ruchów – tak by dziecko bezpiecznie poruszało się wśród innych dzieci na terenie szkoły.
- ✓ Ruchy rąk (tzw. mała motoryka) - sprawne na tyle, by umożliwić odpowiedni poziom rysowania, pisania drobnych elementów w linijkach; ruchy powinny być skoordynowane i płynne (od tego zależy tempo pisania i odporność na zmęczenie).

II. Dojrzałość szkolna – procesy poznawcze

- ✓ **Uwaga** - dziecko powinno umieć skupiać uwagę przez około 30 min. oraz w pewnym zakresie samo sterować uwagą (tzw. uwaga dowolna).
- ✓ **Pamięć** - dziecko powinno umieć celowo zapamiętać wskazany materiał. Trzeba zaznaczyć, że sprawność zapamiętywania zależy od koncentracji uwagi.
- ✓ **Spostrzeganie wzrokowe** (*percepcja wzrokowa*) - dokonywanie analizy i syntezy znaków graficznych, co umożliwia rozpoznawanie liter.
- ✓ **Spostrzeganie słuchowe** (*percepcja słuchowa*) - umiejętność rozróżniania dźwięków - odróżnianie słuchowe wszystkich głosek (ta zdolność nosi nazwę *sluchu fonemowego*), dzielenie słów na głoski (*analiza słuchowa*) oraz łączenie głosek w słowo (*synteza słuchowa*). Od powyższych umiejętności w dużej mierze zależy sprawność czytania i pisanie.
- ✓ **Myślenie** - dziecko powinno przetwarzać informacje tak, by możliwe było rozumienie prostych pojęć, prostych zasad, reguł.
- ✓ **Mowa** - powinna pełnić funkcję komunikatywną. Sześciolatek powinien porozumiewać się pełnymi zdaniami, mieć duży zasób słów tak, by rozumieć polecenia i czytane teksty. Powinien prawidłowo wymawiać głoski.

III. Dojrzałość szkolna – sfera emocjonalno-motywacyjna

U progu nauki szkolnej dziecko powinno umieć przynajmniej do pewnego stopnia:

- ✓ opanowywać emocje – szczególnie złość i agresję,
- ✓ mieć poczucie obowiązku i odpowiedzialności za siebie,
- ✓ dzieci osiągające gotowość lubią poznawać otaczający świat, są ciekawe, pytają, dociekają.

Cechy dziecka dojrzałego emocjonalnie:

- ✓ spokojnie rozstaje się z rodzicem na czas pobytu w szkole
- ✓ kontroluje swoje emocje (lęk, złość), nie uzewnętrznia ich gwałtownie
- ✓ jest pewne siebie
- ✓ okazuje uczucia adekwatne do sytuacji
- ✓ cierpliwie czeka na swoją kolej
- ✓ potrafi skoncentrować się na zadaniu, zaciekawić się
- ✓ odczuwa więź z rówieśnikami, z wychowawcą
- ✓ potrafi współczuć innym
- ✓ przeżywa radości i smutki związane z życiem klasy

- ✓ prawidłowo reaguje na niepowodzenia, uwagi nauczyciela i innych osób dotyczące niewłaściwego zachowania
- ✓ nie zniechęca się w obliczu napotkanych trudności czy porażek

IV. Dojrzałość szkolna w zakresie rozwoju społecznego

- ✓ poczucie przynależności do grupy – dzięki czemu uwagi skierowane do całej klasy dziecko odnosi także do siebie, uczestniczy w zabawach i grach zespołowych
- ✓ umiejętność współpracy w grupie
- ✓ zdolność do porównywania siebie z innymi, która jest podstawą samooceny i jednym z głównych czynników motywacyjnych w życiu człowieka
- ✓ przestrzega zasad obowiązujących w danej grupie, zespole
- ✓ nawiązuje prawidłowe kontakty z rówieśnikami i nauczycielami

A co, jeśli dziecko nie osiągnęło gotowości szkolnej?

Odroczenie obowiązku szkolnego dziecka odbywa się na podstawie art. 38 ustawy z dn. 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018.poz.996).

Każdy rodzic dziecka 6-letniego do 30 kwietnia powinien otrzymać w przedszkolu, do którego dziecko uczęszcza „Opinię o gotowości szkolnej dziecka”. Ta wydawana jest na podstawie obserwacji dziecka i zawiera opis jego mocnych i słabych stron w zakresie wymienionych wcześniej sfer rozwoju.

W przypadku, gdy rodzic ma wątpliwości co do trafności wydanej opinii, może skonsultować się ze specjalistami w poradni psychologiczno- pedagogicznej. Tam, na wniosek rodzica, dziecko może zostać ponownie „przebadane”. W przypadku opinii poradni wskazującej odroczenie dziecka, dokument powinien zawierać uargumentowanie tego faktu.

Na podstawie otrzymanych dokumentów – dyrektor szkoły wydaje decyzję w sprawie odroczenia dziecka.

